

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W KOMENDZIE POWIATOWEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
W LIMANOWEJ**

WSTĘP

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez funkcjonariuszy, pracowników Państwowej Straży Pożarnej w Limanowej i osoby współpracujące (wolontariusze, przedstawiciele instytucji i firm) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dzieci przemocy w jakiegokolwiek formie. „Standardy ochrony małoletnich” obowiązują wszystkich pracowników i funkcjonariuszy Komendy Powiatowej PSP w Limanowej i zawierają wytyczne dotyczące postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i dobra dzieci. „Standardy ochrony małoletnich” obejmują:

1. Procedury kontroli pracowników przed dopuszczeniem do zajęć z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości.
2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a pracownikami i funkcjonariuszami komendy PSP.
3. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.
4. Procedurę składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadomienia sądu opiekuńczego.
5. Zasady udostępniania pracownikom i funkcjonariuszom PSP, małoletnim i ich opiekunom standardów do ich stosowania.
6. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowań niedozwolonych.
7. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.
8. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Rozdział I

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. Pracownik PSP – pracownik i funkcjonariusz Państwowej Straży Pożarnej w Limanowej.
2. Opiekunowie – osoba/y wyznaczona przez kierownictwo KP PSP w Limanowej do prowadzenia zajęć z dziećmi.
3. Osoby współpracujące z KP PSP w Limanowej to pracownicy firm i instytucji wspierających, wolontariusze, członkowie innych organizacji wspierającej PSP.
4. Małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
5. Opiekunem małoletniego jest osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.

6. Zgoda rodzica małoletniego oznacza zgodę co najmniej jednego z jego rodziców/opiekunów prawnych. W przypadku braku porozumienia między rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka, należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Rejonowy w Limanowej Wydział Rodzinny i Nieletnich (sąd rodzinny).

7. Przez krzywdzenie małoletniego należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na jego szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika PSP lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

– **przemoc** – zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba odnosi się do drugiej w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.;

– **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być między innymi: złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne;

– **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej;

– **wykorzystywanie seksualne** – to każde zachowanie, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas;

– **zaniedbanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

8. Osobą odpowiedzialną za „Standardy ochrony małoletnich” jest Zastępca Komendanta Powiatowego PSP w Limanowej, który:

- sprawuje nadzór nad realizacją polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem

- raz na dwa lata dokonuje przeglądu i dokumentuje przegląd „Standardów ochrony małoletnich” .

9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział II

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA OBJAWY KRZYWDZENIA DZIECI

1. Pracownicy KP PSP w Limanowej w ramach wykonywanych zadań zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich.

2. Każdy pracownik, który zauważy lub podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić adekwatnej pomocy.

3. Wszyscy pracownicy i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków wynikających ze Statutu podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane kierownictwu KP PSP w Limanowej oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

4. Pracownicy komendy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi PSP.

Rozdział III

PROCEDURY KONTROLI PRACOWNIKÓW PSP PRZED DOPUSZCZENIEM DO ZAJĘĆ Z MAŁOLETNIMI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW NIEKARALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJOWOŚCI.

1. Weryfikację pracowników komendy w rejestrze sprawców przestępstw seksualnych realizuje pracownik stanowiska pracy ds. organizacyjno-kadrowych przed zatrudnieniem pracownika oraz w związku z zaistniałą okolicznością.
2. Wszyscy pracownicy PSP dopuszczeni do pracy z małoletnimi mają obowiązek stosować „Standardy ochrony małoletnich”.

Rozdział IV

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIMI A PRACOWNIKAMI PSP

Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z małoletnimi. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania PSP i dotyczą następujących obszarów:

1. Bezpośredni kontakt z małoletnim oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:

- kontakty w zajęciach edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych itp.,
- stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących, konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie),
- działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
- zagrożenie lub panika spowodowane czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.).

Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
- erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie),
- seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).

2. Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Komunikacja nie powinna:

- wzbudzać w małoletnim poczucie zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
- obniżać i niszczyć poczucie wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
- upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
- naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).

3. Pracowników PSP obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego małoletniego bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:

- wyłączne skupienie uwagi na wybranych osobach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
  - nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
  - nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości i wieku,
  - zwolnienie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
  - godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
  - dominacja w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
  - przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych przez silniejszych.
- 4.** Kontakty bezpośrednie i online z dzieckiem poza PSP powinny być:
- ściśle powiązane z wykonywaniem zadań statutowych,
  - niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym.
- 5.** Transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe:
- organizacja transportu, noclegu w budynkach PSP powinna być uzasadniona (np. wyjazd na wycieczkę lub inne wydarzenia organizowane przez lub przy udziale PSP),
  - opieka nad małoletnimi w sytuacjach wyjazdowych powinna być zgodna z obowiązującymi przepisami,
  - przy organizacji noclegu zakwaterowania brane pod uwagę jest pokrewieństwo, relacje i płeć podopiecznych.
- 6.** Dyscyplinowanie małoletniego definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej” komunikujące, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:
- fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie, uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowań o charakterze seksualnym),
  - psychicznej (groźby, naruszenie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).
- 7.** Rodzice i opiekunowie prawni małoletnich mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania dziecka na terenie KP PSP w Limanowej.

Rozdział V

ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO

- 1. Zakres zadań poszczególnych pracowników KP PSP w Limanowej w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony:**
- a) przedstawiciel kierownictwa komendy :
    - przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego i wypełnia kartę interwencji (**Załącznik nr 1**);
    - bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi;

– w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia Komendę Powiatową Policji w Limanowej oraz rodziców/opiekunów prawnych.

b) opiekun grupy:

– przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu sporządzając notatkę (**Załącznik nr 2**);

– powiadamia kierownictwo PSP;

– w przypadku, gdy małoletni ma obrażenia przeprowadza go do miejsca udzielania pomocy;

– pozostaje w kontakcie z rodzicami lub opiekunami prawnymi małoletniego;

– dba o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z grupą;

– dba o to, żeby rodzice/opiekunowie prawni znali obowiązujące w PSP „Standardy ochrony małoletnich”, zachęca rodziców/opiekunów do angażowania się w działania na rzecz ochrony małoletnich.

c) pozostali pracownicy komendy:

– reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami;

– zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały opiekunowi/om grupy lub kierownictwu PSP.

2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy domowej.

a) Przyjęcie informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka poprzez sporządzenie notatki służbowej.

b) Opiekun grupy informuje o zdarzeniu kierownictwo PSP (jeśli wymaga tego sytuacja po zbadaniu sprawy).

c) Jeżeli stan dziecka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia wzywa się pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).

d) Kierownictwo KP PSP w Limanowej informuje na piśmie odpowiednie instytucje: Komendę Powiatową Policji w Limanowej lub Gminny/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Limanowej.

3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy ze strony pracownika komendy.

a) Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego zgłasza problem kierownictwu KP PSP w Limanowej.

b) Kierownictwo KP PSP w Limanowej podejmuje działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z dzieckiem w obecności rodzica/opiekuna prawnego, rozmowa z pracownikiem PSP na temat podejrzenia krzywdzenia, rozmowa z innymi pracownikami PSP na temat zdarzenia, obserwacja itd.

c) Kierownictwo PSP po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego, stosując karę porządkową, powiadamiając Prokuraturę Rejonową w Limanowej lub Komendę Powiatową Policji w Limanowej.

d) W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłaszają rodzice lub opiekunowie prawni małoletniego, Kierownictwo PSP ze spotkania z rodzicami sporządza notatkę.

e) Kierownictwo PSP bada zaistniałą sytuację.

W zależności od wyników Kierownictwo PSP w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego, stosując karę porządkową, powiadamiając Prokuraturę Rejonową w Limanowej lub Komendę Powiatową Policji w Limanowej.

4. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletniego w KP PSP w Limanowej przez rodzica/opiekuna prawnego lub pełnoletniego członka rodziny innego dziecka.

- a) Osoba będąca świadkiem krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub dorosłego członka rodziny innego dziecka zgłasza problem opiekunowi lub kierownictwu KP PSP w Limanowej.
- b) Kierownictwo KP PSP w Limanowej i opiekun przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, pouczają i podają możliwe sposoby rozwiązania sytuacji.
- c) O zaistniałym fakcie krzywdzenia dziecka oraz o przeprowadzonej rozmowie zostają powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie tego dziecka.
- d) Krzywdzonemu małoletniemu zostaje udzielone wsparcie.
- e) Kierownictwo KP PSP w Limanowej powiadamia o tym fakcie Komendę Powiatową Policji w Limanowej.

5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez inne dzieci.

- a) Natychmiastowa reakcja pracowników PSP na akty agresji i przemocy.
- b) Rozmowa opiekuna grupy z ofiarą i sprawcą przemocy, nakłonienie sprawcy do zadośćuczynienia.
- c) Jeżeli stan dziecka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia pracownik komendy wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).
- d) Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne opiekun grupy lub przeprowadzają rozmowę z krzywdzonym dzieckiem (gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.), rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami.
- e) Dziecku będącemu ofiarą przemocy zapewnia się wsparcie psychiczne zgodnie z jego potrzebami.
- f) Małoletniego będącego sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą.
- g) Z małoletnimi, którzy byli świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja) opiekun grupy omawia przebieg zdarzenia ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia.
- h) W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznan, opiekun lub kierownictwo KP PSP w Limanowej po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego o zaistniałej sytuacji oraz o możliwości zawiadomienia Komendy Powiatowej Policji w Limanowej.

6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

Każda osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie opiekuna lub kierownictwo KP PSP w Limanowej. Osoba, której zgłoszono zdarzenie zobowiązana jest:

- wyjaśnić zdarzenie i ewentualnie ustalić sprawcę,
- porozmawiać z poszkodowanym (zapewnić wsparcie psychiczne, poradę),
- porozmawiać ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać ucznia do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci,
- powiadomić rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego o zdarzeniu,
- powiadomić opiekunów sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie dziecka,
- udzielić informacji o miejscach gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc psychologiczno-pedagogiczną (poszkodowany, sprawca), jeżeli jest taka potrzeba.

W przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i jeśli małoletni jest nadal krzywdzony kierownictwo PSP podejmuje stosowne działania prawne.

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznanym opiekunem grupy lub kierownictwem KP PSP w Limanowej po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego o zaistniałej sytuacji oraz o możliwości zawiadomienia Komendy Powiatowej Policji w Limanowej lub Prokuratury Rejonowej w Limanowej.

Rozdział VI

ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM KP PSP W LIMANOWEJ, MAŁOLETNIM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM PRAWNYM „STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH” DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA

1. Każdy pracownik PSP prowadzący zajęcia z dziećmi w salach edukacyjnych lub jednostkach ratowniczo-gaśniczych ma obowiązek zapoznać się ze „Standardami ochrony małoletnich”. Strażak/pracownik potwierdza na piśmie informację o zapoznaniu się z treścią i przestrzeganiu zapisów „Standardów...” (**Załącznik nr 3**). Oświadczenie przechowuje się w aktach osobowych pracownika.
2. Małoletni zostają w sposób zrozumiały, adekwatny do wieku zapoznani ze „Standardami ochrony małoletnich” przez opiekuna/opiekunów grupy.
3. Rodzice/opiekunowie prawni małoletnich zostają poinformowani o wprowadzeniu przez KP PSP w Limanowej „Standardów ochrony małoletnich” wraz z informacją o możliwości zapoznania się z nimi osobiście za pośrednictwem opiekuna/ów grupy lub kierownictwa KP PSP w Limanowej.

Rozdział VIII

WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWAŃ NIEDOZWOLONYCH

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.
2. Małoletnim nie wolno używać przemocy, znęcać się nad słabszymi, używać wulgarnego, obraźliwego języka.
3. Małoletnim nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno krzyknąć na innych.
4. Dzieci powinny szanować prawo innych do prywatności.
5. Małoletnim nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Małoletnim nie wolno utrwałać wizerunku innych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.

Rozdział IX

PROCEDURY OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

1. Rozwiązania organizacyjne na poziomie PSP bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.

2. Istnieją zasady korzystania z Internetu przez małoletnich oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na podłączonych urządzeniach.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika PSP ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Opiekun grupy czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu podczas zajęć.

Rozdział X

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Rozpoznanie sygnałów wskazujących na krzywdzenie małoletniego.
2. Zdobycie wiedzy o krzywdzeniu dziecka.
3. Prezentowanie odpowiedzialnej postawy i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.
4. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji.
W przypadku dostrzeżenia sygnałów o nadużyciu zachowania wobec dziecka należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników PSP. Opiekun grupy zwraca uwagę na ślady pobicia dziecka, niechęć dziecka do wykonywania niektórych czynności, oznaki bólu przy poruszaniu się itp. W razie potrzeby nawiązuje się kontakt z pracownikami służb i instytucji zajmujących się dzieckiem i jego rodziną w celu sprawdzenia posiadanych informacji.
5. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł.
6. Po zebraniu i analizie informacji należy ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka.
7. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka. Procedury postępowania zostały opisane w rozdziale V.
8. Działania prawne.

Rozdział XI

MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW

1. Odpowiedzialnymi za monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich jest Kierownictwo Komendy Powiatowej PSP w Limanowej.
2. Kierownictwo KP PSP w Limanowej odbiera zgłoszenia dotyczące problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci; reaguje na te zgłoszenia, konsultuje w miarę potrzeb z innymi podmiotami; w uzasadnionych przypadkach może zgłaszać sprawy odpowiednim służbom (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Limanowej, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa).
3. Pracownicy KP PSP w Limanowej, rodzice/opiekunowie prawni, mogą proponować zmiany w „Standardach ochrony małoletnich” oraz wskazywać na naruszenia ustalonych zapisów.
4. Kierownictwo KP PSP w Limanowej wprowadza na bieżąco niezbędne zmiany w „Standardach ochrony małoletnich”. O zmianach informowane są wszystkie osoby zainteresowane.

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka

.....

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

.....

.....

.....

3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

..... data .....

4. Opis podjętych działań.

.....

.....

.....

.....

5. Forma podjętej interwencji:

a) Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

b) Inny rodzaj interwencji

.....

.....

.....

.....

.....

6. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu do którego zgłoszono informacje dotyczące zdarzenia, data)

.....

.....

7. Wyniki interwencji:

.....

.....

.....

(podpis przedstawiciela kierownictwa)

Notatka ze zdarzenia

Imię i nazwisko dziecka: .....

Data: ..... Miejscowość: .....

Opis sytuacji, zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

Podpis

*OŚWIADCZENIE
O zapoznaniu się ze „Standardami ochrony małych dzieci”
w Komendzie Powiatowej PSP w Limanowej*

Ja niżej podpisana/podpisany* .....

strażak/pracownik* Komendy oświadczam, że zapoznałam/zapoznałem* się z obowiązującymi „Standardami ochrony małych dzieci” w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Limanowej.

.....
.....
data i podpis osoby składającej oświadczenie

* niepotrzebne skreślić